

molt significatiu que indicaria que la situació torna a estar controlada per les autoritats algerianes.

El principal escull per celebrar les eleccions és que els responsables del Front de les Forces Socialistes (FFS), que ostenten la majoria dels escons en les assemblees locals, ja han començat una lluita legal contra el Govern d'Algèria en presentar una denúncia contra el cap de l'executiu per qualificar d'"indígenes" els membres de la seua formació.

Però la identitat berber es concentra sobretot en l'idioma. Des d'Alger s'assegura que estan disposats a tractar el tema fins al final, però no arriben a oferir l'estatus de llengua oficial. Expliquen que serà ensenyada a les escoles, que es fundarà una cadena de televisió amazigh, que s'ampliarà la freqüència de la ràdio berber i que es crearan instituts de formació de professors de tamazigh finançats per l'estat. Però les negociacions no van més enllà.

A penes es recorda que, al març del 2002, ambdues cambres del Parlament van adoptar un projecte de llei en què es considerava el "tamazigh com a llengua nacional". A principi de l'any passat, Bouteflika va reprendre l'assumpte anunciant que per a l'aprovació del projecte de llei era necessari convocar un referèndum en què tot el país poguera opinar.

La resposta del carrer a Cabília va ser contundent. "Sóc ciutadà algerià i amazigh. No necessite el vot d'un referèndum per saber-ho. És com si demanem a un musulmà que determine la seua pertinença religiosa", va explicar al setmanari *Jeune Afrique* el gerent d'un restaurant de Tizi-Uzu.

Els temps de les revoltes que van marcar la trista Primavera Negra de Cabília sembla que s'hagen superat, el control ferri que des d'Alger aconseguix implantar el president Bouteflika, a qui alguns mitjans àrabs ja bategen com "Boutef, rei d'Algèria", comença a donar els seus primers fruits. La gestió i desenvolupament de la reconciliació, amb els interessos de tots ara sobre la taula de diàleg és el futur immediat en què la regió torna a jugar-s'ho tot.

Carla Fibla
Rabat

"Els Estats Units envien presos a altres països perquè siguin torturats"

A mitjan abril Maria LaHood va participar a Barcelona en unes jornades internacionals —organitzades per l'Associació Catalana de Juristes Demòcrates— en què es debatia la importància de jutjar els governants responsables de crims contra la humanitat per garantir el correcte desenvolupament dels processos democràtics. Als Estats Units, Maria LaHood s'ha especialitzat en la defensa de casos en què el Govern ha detingut persones de forma il·legal i en els quals se sospita que han estat maltractades i torturades.

—**Com valora la sentència dictada recentment per un tribunal de Barcelona que ha condemnat a més de 600 anys de presó el militar argentí Adolfo Scilingo per l'assassinat de desenes de detinguts durant la dictadura Argentina?**

—És una gran notícia en la lluita contra la impunitat. Aquest és un pas més en un procés gradual que esperem que continuï en aquesta direcció. És, efectivament, un gran pas.

—**Quin serà el proper?**

—És difícil dir-ho. El CCR va intentar que s'investigués Donald Rumsfeld i deu militars d'alt nivell dels Estats Units implicats en l'afer de les tortures a Abu Ghraib, a l'Iraq. La demanda va ser presentada a Alemanya però el fiscal federal va refusar la petició argumentant que no estava en condicions d'investigar aquests tipus d'afers.

—**El Tribunal Penal Internacional (TPI) pot actuar contra aquests oficials a Alemanya?**

—El TPI és una bona eina, encara que malauradament no ho és per utilitzar-la als Estats Units i tampoc en una situació com aquesta, ja que els militars es troben destinats en bases americanes.

Maria LaHood és una advocada del Center for Constitutional Rights de Nova York (CCR), una entitat privada que des dels anys 60 treballa per defensar els drets reconeguts per la Constitució dels Estats Units i els que estableix la Declaració Universal dels Drets Humans.

—**Què opina sobre el fet que a l'estat espanyol no s'hagi jutjat mai els crims comesos per la dictadura del general Franco?**

—Òbviament, crec que és un problema. La impunitat és un obstacle per a la democràcia. Aquestes coses s'han d'investigar per saber realment què és el que va passar i perquè es faci justícia. Als Estats Units hi ha altres exemples semblants. Fa un mes un tribunal de Washington va arxivar la demanda presentada per la família d'un general xilè que va ser segrestat i posteriorment assassinat. En aquest cas hi està involucrat l'exsecretari d'Estat Henry Kissinger. El problema d'aquests casos és que afecten només una minoria i, a banda d'això, hi ha una gran pressió política al damunt que repercuteix sobre la separació de poders i l'actuació dels jutges.

—**El CCR ha anunciat fa poc la creació d'un projecte anomenat Glo-**

bal Justice Initiative, en què consisteix?

—L'objectiu del CCR amb aquest projecte és continuar el nostre treball contra la política de detencions i tortura que el Govern dels Estats Units va posar en pràctica a partir dels atemptats de l'11 de setembre del 2001.

—És complicat tirar endavant iniciatives d'aquest tipus des dels Estats Units?

—I tant! Hi ha un cas que exemplifica les traves que posa el Govern. L'any 2002 vam presentar una demanda a favor de quatre presoners de la base de Guantánamo. Finalment, l'estiu del 2004 el Tribunal Suprem va decidir que tenien dret a ser jutjats, però després el Govern ho va impedir i el cas va tornar als tribunals de districte. Hi ha dues sentències de dos jutges diferents; una que dóna la raó al Govern, denegant les peticions, i un altra que accepta el reco-

neixement dels drets constitucionals d'aquests detinguts.

—Quines altres accions ha impulsat el CCR en favor dels drets humans?

—En aquest mateix instant hi ha molts llocs del món on existeix impunitat davant els casos de violació dels drets humans i on no hi ha investigacions d'alt nivell, de manera que és una qüestió gairebé impossible d'evitar. Nosaltres lluitem perquè no es torturi als Estats Units i també denunciem que l'administració americana envia presos a altres països, com Síria, Egipte, Aràbia Saudita o el Iemen, perquè siguin torturats.

—Pot explicar un exemple d'algun cas concret?

—El CCR ha portat el cas d'un ciutadà canadenc nascut a Síria que durant unes vacances va ser detingut a l'aeroport de Nova York i retingut durant dues setmanes. Després, el Govern

dels Estats Units el va enviar en un avió privat a Síria, i allà va ser torturat i empresonat durant deu mesos. El Govern va dir que la raó per la qual l'havien enviat a Síria i no al Canadà era un secret d'estat, una qüestió de seguretat nacional.

—Creu que l'atenció que genera l'actuació dels Estats Units, sobretot respecte a la qüestió de l'Iraq, oculta casos de violacions dels drets humans en altres països?

—Probablement no coneixem tot el que està passant arreu del món, i de ben segur hi ha molts altres llocs com Guantánamo i Abu Ghraib. Però nosaltres coneixem aquests perquè són els casos en què ens hem centrat.

—Al seu parer, a Europa hi ha un cert antiamericanisme que tendeix a minimitzar altres possibles focus de violació dels drets humans com, per exemple, Txetxènia o els països africans d'influència francesa?

—És cert que aquestes coses passen a molts llocs. Però, pel que fa a l'antiamericanisme, crec que la majoria de gent d'arreu del món distingeix entre els ciutadans i les polítiques del Govern dels Estats Units, tot i que aquest tingui un gran suport popular.

—El CCR té constància de si a les presons espanyoles s'ha torturat persones detingudes pels atemptats de Madrid de l'11-M o de la banda terrorista ETA?

—Les funcions del CCR són bàsicament educatives. Pel que fa als drets humans, ens limitem a tramitar demandes concretes, no investiguem ni elaborem informes sobre possibles casos de tortura. No tenim cap tipus d'informació sobre això.

—En aquest sentit, el projecte Global Justice Initiative tindrà en compte l'estat espanyol com un possible escenari de tortures?

—La tortura és un acte il·legal i condemnable en qualsevol país del món. Ara bé, el nostre projecte està enfocat essencialment cap als actes i la política del Govern dels Estats Units arreu del món. En aquest sentit, sí que tractem casos en què el Govern envia presos a altres països perquè siguin torturats, però no actuem directament contra altres governs.

Xevi Camprubí